

Специфіка оцінки програм стабілізації комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення

Сухонос М.К., Старостіна А.Ю.

Харківська національна академія міського господарства, Starostina-2010@yandex.ua

The features of estimation of the programs of stabilizing of communal enterprises of water-supply and sewage system are considered in research, taking into account the specific of activity of these enterprises, and also on condition of application of methodology of P2M. Some recommendations are presented on the improvement of mechanism of estimation of the programs of stabilizing of communal enterprises.

ВСТУП

Сучасний стан, у якому знаходяться більшість комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення України характеризується як критичний, що здебільшого стало наслідком дії неефективної системи управління, застарівання матеріально-технічної бази, невикористання інновацій, відсутності енергозберігаючих заходів, низькою абонентською культурою, тощо.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

На сьогоднішній день підвищення ефективності діяльності здебільшого полягає у виведенні даних підприємств із кризового становища, та у гармонізації основних показників їх діяльності, тобто у стабілізації діяльності даних підприємств.

Звертаючи увагу на те, що діяльність комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення є важливою, і повністю охоплює процес забезпечення абонентів ефективною послугою, та дані підприємства мають статус природних монополістів, особливо гостро постає питання вибору найбільш доцільного механізму стабілізації діяльності підприємств комунальної сфери.

Після проведеного аналізу сучасних управлінських підходів до керування підприємствами було виявлено, що найбільш доцільним у даному випадку є застосування методології P2M та реалізація на комунальних підприємствах з водопостачання та водовідведення програм стабілізації (ПС).

Одним із етапів життєвого циклу програми є її оцінка, у ході якої, згідно з P2M, аналізується ступінь фактичного досягнення запланованих цінностей і результатом якої має стати ряд попереджувальних дій націлених на недопущення отримання зниженого обсягу передбачуваних цінностей.

Існує багато інструментів, які використовуються для оцінки проектів та програм. Наприклад у P2M виділені карта збалансованих показників та підхід «П'ять «Е» і два «А».

Сутність карти збалансованих показників полягає у створенні такої системи критеріїв ефективності діяльності підприємства за допомогою аналізу яких можна у повній мірі визначити ступінь результативності діяльності підприємства з урахуванням потреб усіх зацікавлених осіб.

Для комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення України, в силу того, що коло зацікавлених осіб у ефективній діяльності підприємства достатньо масштабне і кожен із стейкхолдерів висуває індивідуальні вимоги до стратегії розвитку підприємства, задоволення даних вимог у найбільш повній

мірі є для керівництва підприємства вагомим завданням.

Метод оцінки п'ять «Е» і два «А» базується на розподіленні критеріїв оцінки на такі групи: ефективність, результативність, освоєний об'єм, дотримання етичних норм, екологічність, надійність і допустимість.

Характерною рисою даного підходу є можливість його застосування для оцінки цінності програми, що прийнято вважати ключовою категорією методології Р2М. За допомогою карти збалансованих показників керівництво підприємства має розробити критерії оцінки, які будуть задовольняти усі сім груп описаних у підході п'ять «Е» і два «А». В зв'язку з тим, що комунальні підприємства з водопостачання та водовідведення мають монопольне положення та є стратегічно важливими для регіону бо від їх діяльності наряду залежить його життєздатність, у ході оцінки ПС необхідно приділяти особливу увагу тому, які індикатори мають першочергове значення, а які є другорядними. І у випадку появи конфліктної ситуації направляти ресурси на досягнення першочергових критеріїв. Так, наприклад, для комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення однією з головних груп критеріїв є екологічні показники, що обумовлено вагомим впливом діяльності даного підприємства на екологічне становище регіону і країни в цілому. В свою чергу така група критеріїв, як освоєний об'єм має для комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення не настільки вагоме значення. Таким чином у ході оцінки реалізації програм стабілізації комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення доцільно створити не лише перелік критеріїв, які планується досягти, а і розробити для кожного критерію, так звані, допустимі межі досягнення яких за умови виникнення непередбачуваних ситуацій дозволить рахувати програму виконаною. Також доцільно у ході оцінки програм стабілізації

проранжувати критерії за ступенем їх важливості для комунального підприємства, як в межах окремої групи, так і в межах програми в цілому. Як один із методів ранжування критеріїв у програмі стабілізації комунального підприємства з водопостачання та водовідведення можна запропонувати поділ за групами стейкхолдерів.

ВИСНОВКИ

Таким чином відмітимо, що оцінка програм стабілізації комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення в силу специфіки діяльності даних підприємств має складну та багатогранну структуру, що вимагає від керівництва залучення значної кількості ресурсів у тому числі і людських, також застосування сучасних інноваційних підходів до управління реалізацією програм з обов'язковою їх адаптацією до специфіки діяльності підприємств комунального сектору України та інших факторів, що впливають на ефективність оцінки.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Руководство по управлению инновационными проектами и программами [Текст]: т. 1, версия 1.2/ пер. на рус. язык под ред. С. Д. Бушуева. – К.: «Наук. Світ», 2009.- 173 с.
- [2] Старостина, А.Ю. Применение инновационных методов управления для обеспечения эффективной деятельности коммунального предприятия [Текст] / А.Ю. Старостина // Комунальне господарство міст: науково-технічний збірник. – Харків, 2011. – Вип. 97. – С.193-198.
- [3] Сухонос, М.К. Застосування ціннісного підходу при формуванні програми стабілізації комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення [Текст] / М.К. Сухонос, І.А. Ачкасов, А.Ю. Старостина // Сталій розвиток міст. Управління проектами і програмами міського і регіонального розвитку: матеріали ІХ міжнародної науково-практичної конференції - Х.: ХНАМГ, 2012. – С.35-36.